

Funkcie komplexnej premennej

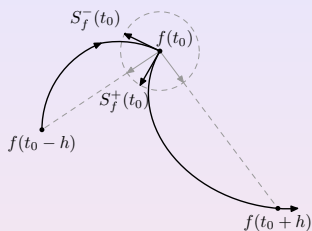
(prezentácia k prednáške FKP/10)

prof. RNDr. Ondrej Hutník, PhD.¹

¹ondrej.hutnik@upjs.sk
umv.science.upjs.sk/analyza
Prednáška 6

22. marca 2024

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

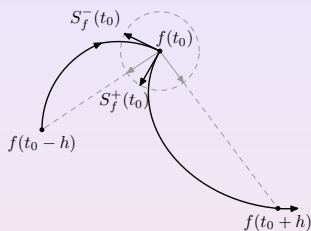
– hovoríme, že krivka f má v bode $t_0 \in \langle a, b \rangle$ **poldotyčnicu sprava**, akk existuje konečná limita

$$\lim_{h \rightarrow 0^+} \frac{f(t_0 + h) - f(t_0)}{|f(t_0 + h) - f(t_0)|} = S_f^+(t_0);$$

– analogicky sa definuje **poldotyčnica zľava**;

– hodnota $S_f^+(t_0)$, resp. $S_f^-(t_0)$, predstavuje **jednotkový smerový vektor poldotyčnice sprava**, resp. zľava;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

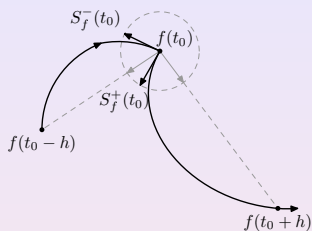
– hovoríme, že krivka f má v bode $t_0 \in \langle a, b \rangle$ **poldotyčnicu sprava**, akk existuje konečná limita

$$\lim_{h \rightarrow 0^+} \frac{f(t_0 + h) - f(t_0)}{|f(t_0 + h) - f(t_0)|} = S_f^+(t_0);$$

– analogicky sa definuje **poldotyčnica zľava**;

– hodnota $S_f^+(t_0)$, resp. $S_f^-(t_0)$, predstavuje **jednotkový smerový vektor poldotyčnice sprava**, resp. zľava;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

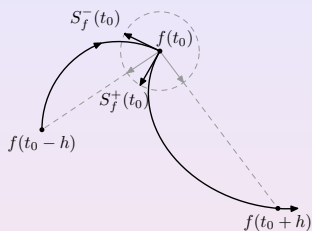
– hovoríme, že krivka f má v bode $t_0 \in \langle a, b \rangle$ **poldotyčnicu sprava**, akk existuje konečná limita

$$\lim_{h \rightarrow 0^+} \frac{f(t_0 + h) - f(t_0)}{|f(t_0 + h) - f(t_0)|} = S_f^+(t_0);$$

– analogicky sa definuje **poldotyčnica zľava**;

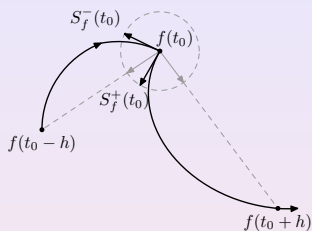
– hodnota $S_f^+(t_0)$, resp. $S_f^-(t_0)$, predstavuje **jednotkový smerový vektor** poldotyčnice sprava, resp. zľava;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

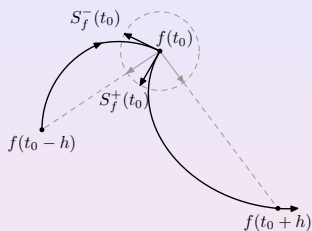
- hovoríme, že f má v bode $t_0 \in (a, b)$ **dotyčnicu** práve vtedy, keď má v bode t_0 poldotyčnice zľava a sprava a platí $S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$;
- číslo $S_f(t_0) = S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$ nazývame **smerový vektor dotyčnice** ku krivke f v bode t_0 ;
- dotyčnica ku krivke f v bode t_0 je priamka $z = f(t_0) + S_f(t_0) s$, $s \in \mathbb{R}$;
- jednoduchú krivku nazývame **hladká**, akk f má na intervale $\langle a, b \rangle$ spojitú nenulovú deriváciu (v takom prípade môžeme $S_f(t_0)$ zameniť hodnotou $f'(t_0)$);

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

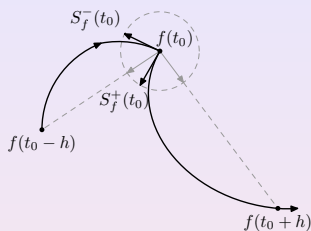
- hovoríme, že f má v bode $t_0 \in (a, b)$ **dotyčnicu** práve vtedy, keď má v bode t_0 poldotyčnice zľava a sprava a platí $S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$;
- číslo $S_f(t_0) = S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$ nazývame **smerový vektor dotyčnice** ku krivke f v bode t_0 ;
- dotyčnica ku krivke f v bode t_0 je priamka $z = f(t_0) + S_f(t_0) s$, $s \in \mathbb{R}$;
- jednoduchú krivku nazývame **hladká**, akk f má na intervale $\langle a, b \rangle$ spojitú nenulovú deriváciu (v takom prípade môžeme $S_f(t_0)$ zameniť hodnotou $f'(t_0)$);

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

- hovoríme, že f má v bode $t_0 \in (a, b)$ **dotyčnicu** práve vtedy, keď má v bode t_0 poldotyčnice zľava a sprava a platí $S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$;
- číslo $S_f(t_0) = S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$ nazývame **smerový vektor dotyčnice** ku krivke f v bode t_0 ;
- dotyčnica ku krivke f v bode t_0 je priamka $z = f(t_0) + S_f(t_0) s$, $s \in \mathbb{R}$;
- jednoduchú krivku nazývame **hladká**, akk f má na intervale $\langle a, b \rangle$ spojitú nenulovú deriváciu (v takom prípade môžeme $S_f(t_0)$ zameniť hodnotou $f'(t_0)$);

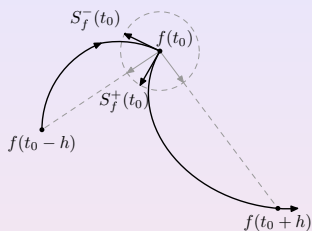
Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

- hovoríme, že f má v bode $t_0 \in (a, b)$ **dotyčnicu** práve vtedy, keď má v bode t_0 poldotyčnice zľava a sprava a platí $S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$;
- číslo $S_f(t_0) = S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$ nazývame **smerový vektor dotyčnice** ku krivke f v bode t_0 ;
- dotyčnica ku krivke f v bode t_0 je priamka $z = f(t_0) + S_f(t_0) s$, $s \in \mathbb{R}$;
- jednoduchú krivku nazývame **hladká**, akk f má na intervale $\langle a, b \rangle$ spojitú nenulovú deriváciu (v takom prípade môžeme $S_f(t_0)$ zameniť hodnotou $f'(t_0)$);

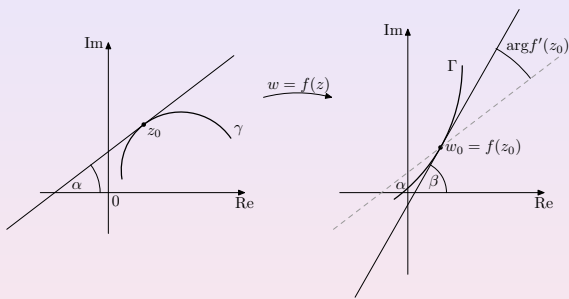
Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia reálnej premennej

- hovoríme, že f má v bode $t_0 \in (a, b)$ **dotyčnicu** práve vtedy, keď má v bode t_0 poldotyčnice zľava a sprava a platí $S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$;
- číslo $S_f(t_0) = S_f^+(t_0) = -S_f^-(t_0)$ nazývame **smerový vektor dotyčnice** ku krivke f v bode t_0 ;
- dotyčnica ku krivke f v bode t_0 je priamka $z = f(t_0) + S_f(t_0) s$, $s \in \mathbb{R}$;
- jednoduchú krivku nazývame **po častiach hladká**, akk sa dá rozdeliť na konečný počet jednoduchých hladkých kriviek;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

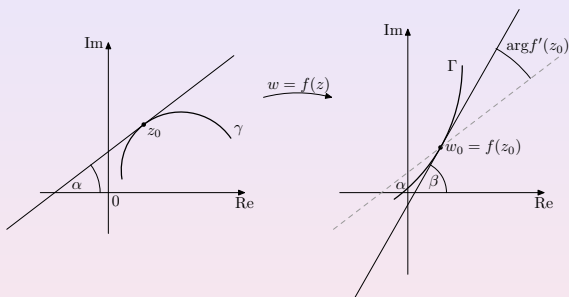

– nech $\gamma(t)$, $t \in (a, b)$, je taká krivka, že $z_0 = \gamma(t_0)$, $t_0 \in (a, b)$ a $\gamma'(t_0) \neq 0$;

– potom $\gamma'(t_0)$ je smerový vektor dotýčnice ku krivke γ v bode t_0 a $\alpha = \arg \gamma'(t_0)$ určuje uhol dotýčnice s kladným smerom reálnej osi;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

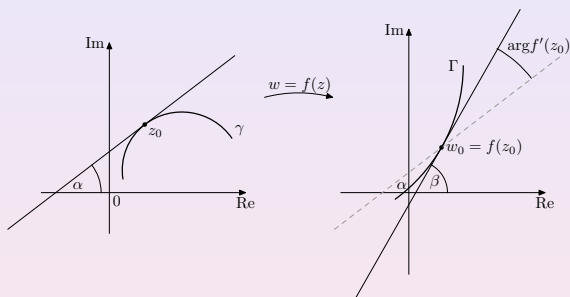

– nech $\gamma(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$, je taká krivka, že $z_0 = \gamma(t_0)$, $t_0 \in (a, b)$ a $\gamma'(t_0) \neq 0$;

– potom $\gamma'(t_0)$ je smerový vektor dotýčnice ku krivke γ v bode t_0 a $\alpha = \arg \gamma'(t_0)$ určuje uhol dotýčnice s kladným smerom reálnej osi;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

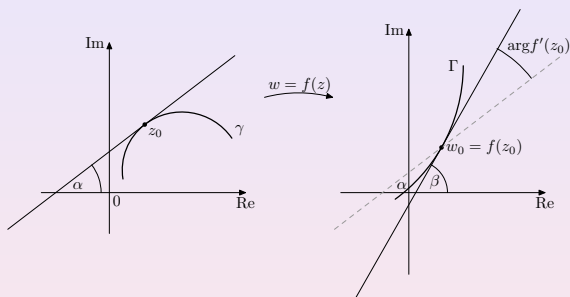

– nech $\gamma(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$, je taká krivka, že $z_0 = \gamma(t_0)$, $t_0 \in (a, b)$ a $\gamma'(t_0) \neq 0$;

– potom $\gamma'(t_0)$ je smerový vektor dotýčnice ku krivke γ v bode t_0 a $\alpha = \arg \gamma'(t_0)$ určuje uhol dotýčnice s kladným smerom reálnej osi;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

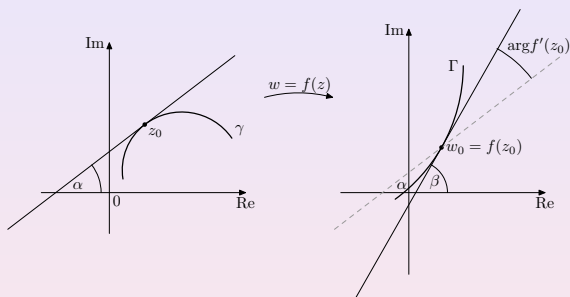

– **funkcia $w = f(z)$** potom

- priradí bodu z_0 bod $w_0 = f(z_0)$;
- priradí krivke γ krivku $\Gamma(t) = f(\gamma(t))$, $t \in \langle a, b \rangle$;
- pričom $\Gamma(t_0) = f(\gamma(t_0)) = f(z_0) = w_0$

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

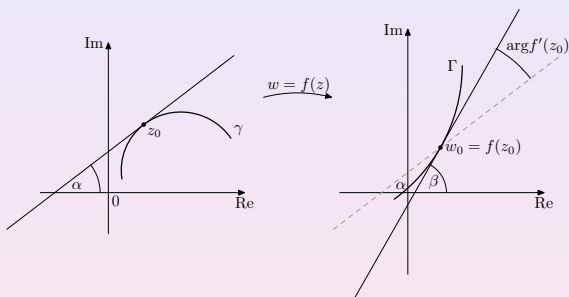

– $\Gamma'(t_0) = f'(\gamma(t_0))\gamma'(t_0) = f'(z_0)\gamma'(t_0) \neq 0$, kde $\Gamma'(t_0)$ predstavuje smerový vektor dotýčnice ku krivke Γ v bode t_0 ;

– $\beta = \arg \Gamma'(t_0)$ je odchýlka smerového vektora dotýčnice ku krivke Γ v bode t_0 od kladnej reálnej polosi;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

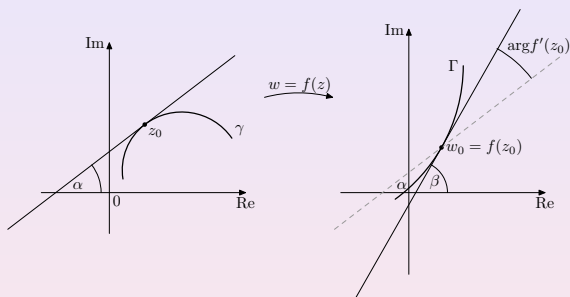

– $\Gamma'(t_0) = f'(\gamma(t_0))\gamma'(t_0) = f'(z_0)\gamma'(t_0) \neq 0$, kde $\Gamma'(t_0)$ predstavuje smerový vektor dotýčnice ku krivke Γ v bode t_0 ;

– $\beta = \arg \Gamma'(t_0)$ je odchýlka smerového vektora dotýčnice ku krivke Γ v bode t_0 od kladnej reálnej polosi;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

– potom $\beta = \arg f'(z_0) + \alpha + (-2k\pi)$, kde k je vhodné celé číslo, t.j.

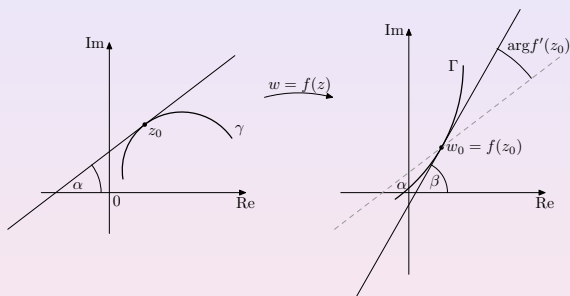
$\arg f'(z_0) = \beta - \alpha + 2k\pi$, pričom k volíme tak, aby $\beta \in (-\pi, \pi)$;

– číslo $\arg f'(z_0)$ udáva veľkosť uhla otočenia, o ktorý sa otočí dotyčnica ku krivke v bode z_0 pri zobrazení f ;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

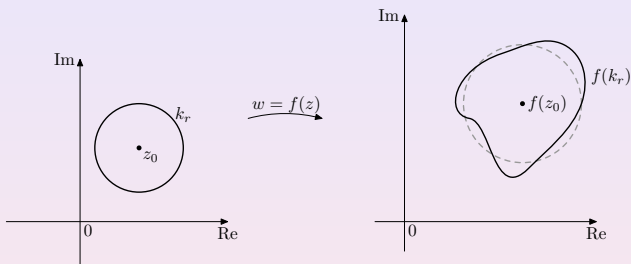
– potom $\beta = \arg f'(z_0) + \alpha + (-2k\pi)$, kde k je vhodné celé číslo, t.j.

$\arg f'(z_0) = \beta - \alpha + 2k\pi$, pričom k volíme tak, aby $\beta \in (-\pi, \pi)$;

– číslo $\arg f'(z_0)$ udáva veľkosť uhla otočenia, o ktorý sa otočí dotyčnica ku krivke v bode z_0 pri zobrazení f ;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

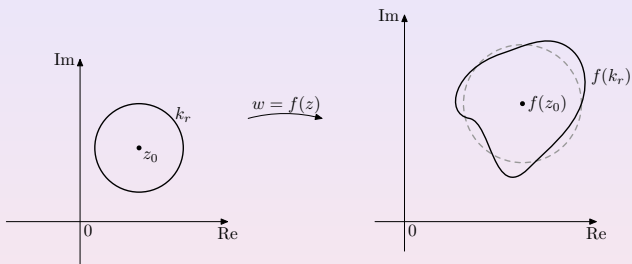

– z definície derivácie v bode je $|f(z) - f(z_0)| \approx |f'(z_0)| \cdot |z - z_0|$ pre z blízko z_0 , t.j. **vzdialenosť obrazov $f(z)$, $f(z_0)$ sa približne rovná $|f'(z_0)|$ -násobku vzdialenosti vzorov z a z_0 ;**

– číslo $k = |f'(z_0)|$ sa nazýva **koefficient rozťaznosti** alebo **lokálna deformácia** v bode z_0 pri zobrazení f ;

Geometrický význam derivácie: komplexná funkcia komplexnej premennej

– nech f je analytická v bode z_0 a $0 \neq f'(z_0) = |f'(z_0)| e^{i \arg f'(z_0)}$;

– z definície derivácie v bode je $|f(z) - f(z_0)| \approx |f'(z_0)| \cdot |z - z_0|$ pre z blízko z_0 , t.j. **vzdialenosť obrazov $f(z)$, $f(z_0)$ sa približne rovná $|f'(z_0)|$ -násobku vzdialenosti vzorov z a z_0** ;

– číslo $k = |f'(z_0)|$ sa nazýva **koeficient rozťaznosti** alebo **lokálna deformácia** v bode z_0 pri zobrazení f ;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Určitý integrál = ďalšia (nudná) analógia z reálnej analýzy

- nech $f(t) = u(t) + iv(t)$ je ohraničená na $\langle a, b \rangle$;
- $D := \{t_j; a = t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{n-1} < t_n = b\}$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$;
- $\Xi := \{\xi_j \in \langle t_{j-1}, t_j \rangle; j = 1, 2, \dots, n\}$ je výber reprezentantov z delenia D ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D a výberu reprezentantov Ξ

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^n f(\xi_j) \Delta t_j, \quad \text{kde} \quad \Delta t_j = t_j - t_{j-1};$$

- norma delenia $\nu(D) := \max\{\Delta t_j; j = 1, 2, \dots, n\}$;
- normálna postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Určitý integrál = ďalšia (nudná) analógia z reálnej analýzy

- nech $f(t) = u(t) + iv(t)$ je ohraničená na $\langle a, b \rangle$;
- $D := \{t_j; a = t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{n-1} < t_n = b\}$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$;
- $\Xi := \{\xi_j \in \langle t_{j-1}, t_j \rangle; j = 1, 2, \dots, n\}$ je výber reprezentantov z delenia D ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D a výberu reprezentantov Ξ

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^n f(\xi_j) \Delta t_j, \quad \text{kde} \quad \Delta t_j = t_j - t_{j-1};$$

- norma delenia $\nu(D) := \max\{\Delta t_j; j = 1, 2, \dots, n\}$;
- normálna postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Určitý integrál = ďalšia (nudná) analógia z reálnej analýzy

- nech $f(t) = u(t) + iv(t)$ je ohraničená na $\langle a, b \rangle$;
- $D := \{t_j; a = t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{n-1} < t_n = b\}$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$;
- $\Xi := \{\xi_j \in \langle t_{j-1}, t_j \rangle; j = 1, 2, \dots, n\}$ je výber reprezentantov z delenia D ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D a výberu reprezentantov Ξ

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^n f(\xi_j) \Delta t_j, \quad \text{kde} \quad \Delta t_j = t_j - t_{j-1};$$

- norma delenia $\nu(D) := \max\{\Delta t_j; j = 1, 2, \dots, n\}$;
- normálna postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Určitý integrál = ďalšia (nudná) analógia z reálnej analýzy

- nech $f(t) = u(t) + iv(t)$ je ohraničená na $\langle a, b \rangle$;
- $D := \{t_j; a = t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{n-1} < t_n = b\}$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$;
- $\Xi := \{\xi_j \in \langle t_{j-1}, t_j \rangle; j = 1, 2, \dots, n\}$ je výber reprezentantov z delenia D ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D a výberu reprezentantov Ξ

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^n f(\xi_j) \Delta t_j, \quad \text{kde} \quad \Delta t_j = t_j - t_{j-1};$$

- norma delenia $\nu(D) := \max\{\Delta t_j; j = 1, 2, \dots, n\}$;
- normálna postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Určitý integrál = ďalšia (nudná) analógia z reálnej analýzy

- nech $f(t) = u(t) + iv(t)$ je ohraničená na $\langle a, b \rangle$;
- $D := \{t_j; a = t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{n-1} < t_n = b\}$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$;
- $\Xi := \{\xi_j \in \langle t_{j-1}, t_j \rangle; j = 1, 2, \dots, n\}$ je výber reprezentantov z delenia D ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D a výberu reprezentantov Ξ

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^n f(\xi_j) \Delta t_j, \quad \text{kde} \quad \Delta t_j = t_j - t_{j-1};$$

- norma delenia $\nu(D) := \max\{\Delta t_j; j = 1, 2, \dots, n\}$;
- normálna postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Určitý integrál = ďalšia (nudná) analógia z reálnej analýzy

- nech $f(t) = u(t) + iv(t)$ je ohraničená na $\langle a, b \rangle$;
- $D := \{t_j; a = t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{n-1} < t_n = b\}$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$;
- $\Xi := \{\xi_j \in \langle t_{j-1}, t_j \rangle; j = 1, 2, \dots, n\}$ je výber reprezentantov z delenia D ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D a výberu reprezentantov Ξ

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^n f(\xi_j) \Delta t_j, \quad \text{kde} \quad \Delta t_j = t_j - t_{j-1};$$

- norma delenia $\nu(D) := \max\{\Delta t_j; j = 1, 2, \dots, n\}$;
- normálna postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Určitý integrál = ďalšia (nudná) analógia z reálnej analýzy

- nech $f(t) = u(t) + iv(t)$ je ohraničená na $\langle a, b \rangle$;
- $D := \{t_j; a = t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{n-1} < t_n = b\}$ je delenie intervalu $\langle a, b \rangle$;
- $\Xi := \{\xi_j \in \langle t_{j-1}, t_j \rangle; j = 1, 2, \dots, n\}$ je výber reprezentantov z delenia D ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D a výberu reprezentantov Ξ

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^n f(\xi_j) \Delta t_j, \quad \text{kde} \quad \Delta t_j = t_j - t_{j-1};$$

- norma delenia $\nu(D) := \max\{\Delta t_j; j = 1, 2, \dots, n\}$;
- normálna postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Komplexné funkcie reálnej premennej

Definícia (integrál komplexnej funkcie reálnej premennej)

Nech f je ohraničená na intervale $\langle a, b \rangle$. Ak pre ľubovoľnú normálnu postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$ a ľubovoľný výber reprezentantov Ξ_n existuje $\lim_{n \rightarrow \infty} \mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n)$ a je stále tá istá, tak túto spoločnú hodnotu nazývame **určitý integrál funkcie f na $\langle a, b \rangle$** a funkciu f nazývame **integrovateľná** na intervale $\langle a, b \rangle$. Označujeme

$$\int_a^b f(t) dt := \lim_{n \rightarrow \infty} \mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n).$$

– pre $f = u + iv$ je $\mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n) = \mathcal{S}(u, D_n, \Xi_n) + i\mathcal{S}(v, D_n, \Xi_n)$;

Veta III.12

Funkcia $f = u + iv$ je integrovateľná na intervale $\langle a, b \rangle$ práve vtedy, keď funkcie u, v sú integrovateľné na intervale $\langle a, b \rangle$.

Komplexné funkcie reálnej premennej

Definícia (integrál komplexnej funkcie reálnej premennej)

Nech f je ohraničená na intervale $\langle a, b \rangle$. Ak pre ľubovoľnú normálnu postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$ a ľubovoľný výber reprezentantov Ξ_n existuje $\lim_{n \rightarrow \infty} \mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n)$ a je stále tá istá, tak túto spoločnú hodnotu nazývame **určitý integrál funkcie f na $\langle a, b \rangle$** a funkciu f nazývame **integrovateľná** na intervale $\langle a, b \rangle$. Označujeme

$$\int_a^b f(t) dt := \lim_{n \rightarrow \infty} \mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n).$$

– pre $f = u + iv$ je $\mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n) = \mathcal{S}(u, D_n, \Xi_n) + i\mathcal{S}(v, D_n, \Xi_n)$;

Veta III.12

Funkcia $f = u + iv$ je integrovateľná na intervale $\langle a, b \rangle$ práve vtedy, keď funkcie u, v sú integrovateľné na intervale $\langle a, b \rangle$.

Komplexné funkcie reálnej premennej

Definícia (integrál komplexnej funkcie reálnej premennej)

Nech f je ohraničená na intervale $\langle a, b \rangle$. Ak pre ľubovoľnú normálnu postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ intervalu $\langle a, b \rangle$ a ľubovoľný výber reprezentantov Ξ_n existuje $\lim_{n \rightarrow \infty} \mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n)$ a je stále tá istá, tak túto spoločnú hodnotu nazývame **určitý integrál funkcie f na $\langle a, b \rangle$** a funkciu f nazývame **integrovateľná** na intervale $\langle a, b \rangle$. Označujeme

$$\int_a^b f(t) dt := \lim_{n \rightarrow \infty} \mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n).$$

– pre $f = u + iv$ je $\mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n) = \mathcal{S}(u, D_n, \Xi_n) + i\mathcal{S}(v, D_n, \Xi_n)$;

Veta III.12

Funkcia $f = u + iv$ je integrovateľná na intervale $\langle a, b \rangle$ práve vtedy, keď funkcie u, v sú integrovateľné na intervale $\langle a, b \rangle$.

Komplexné funkcie reálnej premennej

Veta III.12 umožňuje **preniesť vlastnosti určitého integrálu funkcie jednej reálnej premennej na integrál komplexnej funkcie reálnej premennej**:

- (i) ak f a g sú integrovateľné na $\langle a, b \rangle$ a $c_1, c_2 \in \mathbb{C}$, tak $c_1 f + c_2 g$ je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$ a platí

$$\int_a^b [c_1 f(t) + c_2 g(t)] dt = c_1 \int_a^b f(t) dt + c_2 \int_a^b g(t) dt;$$

- (ii) ak $a, b, c \in \mathbb{R}$, $a < b < c$, tak f je integrovateľná na $\langle a, c \rangle$ práve vtedy, keď je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$ a $\langle b, c \rangle$ a platí

$$\int_a^c f(t) dt = \int_a^b f(t) dt + \int_b^c f(t) dt;$$

- (iii) ak f je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$, tak $\left| \int_a^b f(t) dt \right| \leq \int_a^b |f(t)| dt$;

- (iv) ak f je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$ a F je spojitá diferencovateľná na $\langle a, b \rangle$ taká, že $F'(t) = f(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$, tak

$$\int_a^b f(t) dt = F(b) - F(a) \quad (= [F(t)]_a^b);$$

Komplexné funkcie reálnej premennej

Veta III.12 umožňuje **preniesť vlastnosti určitého integrálu funkcie jednej reálnej premennej na integrál komplexnej funkcie reálnej premennej**:

- (i) ak f a g sú integrovateľné na $\langle a, b \rangle$ a $c_1, c_2 \in \mathbb{C}$, tak $c_1 f + c_2 g$ je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$ a platí

$$\int_a^b [c_1 f(t) + c_2 g(t)] dt = c_1 \int_a^b f(t) dt + c_2 \int_a^b g(t) dt;$$

- (ii) ak $a, b, c \in \mathbb{R}$, $a < b < c$, tak f je integrovateľná na $\langle a, c \rangle$ práve vtedy, keď je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$ a $\langle b, c \rangle$ a platí

$$\int_a^c f(t) dt = \int_a^b f(t) dt + \int_b^c f(t) dt;$$

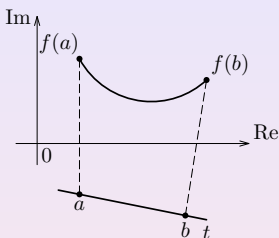
- (iii) ak f je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$, tak $\left| \int_a^b f(t) dt \right| \leq \int_a^b |f(t)| dt$;

- (iv) ak f je integrovateľná na $\langle a, b \rangle$ a F je spojitá diferencovateľná na $\langle a, b \rangle$ taká, že $F'(t) = f(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$, tak

$$\int_a^b f(t) dt = F(b) - F(a) \quad (= [F(t)]_a^b);$$

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– predstavujú dôležitý prostriedok pri štúdiu **kriviek**;

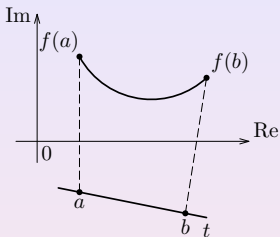
Definícia (spojitej krivky)

Nech $z = f(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$ je spojitá komplexná funkcia reálnej premennej. Hovoríme, že funkciou f je definovaná **spojitá krivka** γ , pričom hodnoty $f(t)$ nazývame bodmi krivky γ a rovnicu $z = f(t)$ parametrickou rovnicou krivky.

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– predstavujú dôležitý prostriedok pri štúdiu **kriviek**;

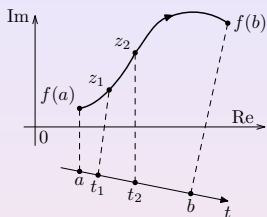

Definícia (jednoduchej krivky)

Spojitú krivku danú parametrickou rovnicou $z = f(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$, nazývame **jednoduchá (Jordanova)**, akk pre každé $t_1, t_2 \in (a, b)$, $t_1 \neq t_2$ je $f(t_1) \neq f(t_2)$. Koncovými bodmi krivky nazývame body $A = [u(a), v(a)]$, $B = [u(b), v(b)]$. Ak $A = B$, tak krivku nazývame **jednoduchá uzavretá krivka**.

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– **orientácia** krivky = smer obiehania po krivke

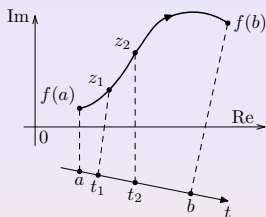

Nech γ je **neuzavretá jednoduchá krivka**:

- hovoríme, že **bod z_1** krivky γ **je pred bodom z_2** krivky γ (píšeme $z_1 < z_2$), akk bodom, ktorým sa pohybujeme po krivke γ v smere orientácie, sa dostaneme najprv do bodu z_1 a až potom do bodu z_2 ;
- taký bod krivky, že žiaden bod krivky nie je pred ním, nazývame **začiatočný bod** krivky;
- bod krivky, ktorý nie je pred žiadnym bodom krivky, nazývame **koncový (posledný) bod** krivky;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– **orientácia** krivky = smer obiehania po krivke

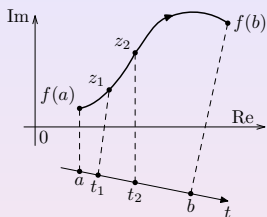

Nech γ je **neuzavretá jednoduchá krivka**:

- hovoríme, že **bod z_1** krivky γ **je pred bodom z_2** krivky γ (píšeme $z_1 < z_2$), akk bodom, ktorým sa pohybujeme po krivke γ v smere orientácie, sa dostaneme najprv do bodu z_1 a až potom do bodu z_2 ;
- taký bod krivky, že žiaden bod krivky nie je pred ním, nazývame **začiatočný** bod krivky;
- bod krivky, ktorý nie je pred žiadnym bodom krivky, nazývame **koncový (posledný)** bod krivky;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– **orientácia** krivky = smer obiehania po krivke

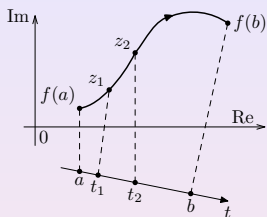

Nech γ je **neuzavretá jednoduchá krivka**:

- hovoríme, že **bod z_1** krivky γ **je pred bodom z_2** krivky γ (píšeme $z_1 \prec z_2$), akk bodom, ktorým sa pohybujeme po krivke γ v smere orientácie, sa dostaneme najprv do bodu z_1 a až potom do bodu z_2 ;
- taký bod krivky, že žiaden bod krivky nie je pred ním, nazývame **začiatočný bod** krivky;
- bod krivky, ktorý nie je pred žiadnym bodom krivky, nazývame **koncový (posledný) bod** krivky;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– **orientácia** krivky = smer obiehania po krivke

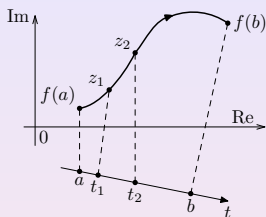

Nech γ je **neuzavretá jednoduchá krivka**:

- hovoríme, že **bod z_1** krivky γ **je pred bodom z_2** krivky γ (píšeme $z_1 \prec z_2$), akk bodom, ktorým sa pohybujeme po krivke γ v smere orientácie, sa dostaneme najprv do bodu z_1 a až potom do bodu z_2 ;
- taký bod krivky, že žiaden bod krivky nie je pred ním, nazývame **začiatočný** bod krivky;
- bod krivky, ktorý nie je pred žiadnym bodom krivky, nazývame **koncový (posledný)** bod krivky;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– **orientácia** krivky = smer obiehania po krivke

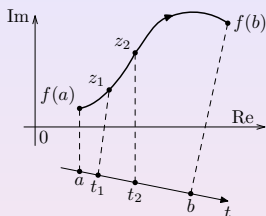

Nech γ je **neuzavretá jednoduchá krivka**:

- hovoríme, že **bod z_1** krivky γ **je pred bodom z_2** krivky γ (píšeme $z_1 \prec z_2$), akk bodom, ktorým sa pohybujeme po krivke γ v smere orientácie, sa dostaneme najprv do bodu z_1 a až potom do bodu z_2 ;
- taký bod krivky, že žiaden bod krivky nie je pred ním, nazývame **začiatočný** bod krivky;
- bod krivky, ktorý nie je pred žiadnym bodom krivky, nazývame **koncový (posledný)** bod krivky;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– **orientácia** krivky = smer obiehania po krivke

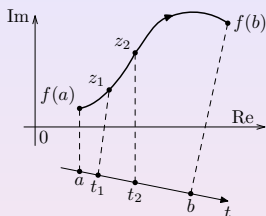

Nech γ je **neuzavretá jednoduchá krivka**:

- hovoríme, že **bod z_1** krivky γ **je pred bodom z_2** krivky γ (píšeme $z_1 \prec z_2$), ak bodom, ktorým sa pohybujeme po krivke γ v smere orientácie, sa dostaneme najprv do bodu z_1 a až potom do bodu z_2 ;
- ak pre ľubovoľné dva body $z_1 = f(t_1)$, $z_2 = f(t_2)$ krivky γ platí $z_1 \prec z_2 \Leftrightarrow t_1 < t_2$, tak krivku γ nazývame **súhlasne orientovaná** so svojim parametrickým vyjadrením $z = f(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

– **orientácia** krivky = smer obiehania po krivke

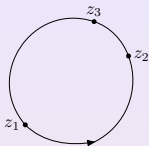
Nech γ je **neuzavretá jednoduchá krivka**:

- hovoríme, že **bod z_1** krivky γ **je pred bodom z_2** krivky γ (píšeme $z_1 \prec z_2$), ak bodom, ktorým sa pohybujeme po krivke γ v smere orientácie, sa dostaneme najprv do bodu z_1 a až potom do bodu z_2 ;
- ak pre ľubovoľné dva body $z_1 = f(t_1)$, $z_2 = f(t_2)$ krivky γ platí $z_1 \prec z_2 \Leftrightarrow t_1 > t_2$, tak krivku γ nazývame **nesúhlasne orientovaná** so svojim parametrickým vyjadrením $z = f(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

Nech γ je **jednoduchá uzavretá krivka**:

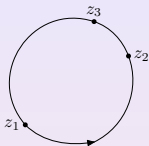
– krivku γ nazývame **cyklicky orientovaná**, ak je daná trojica z_1, z_2, z_3 bodov krivky γ takých, že $z_1 \prec z_2 \prec z_3$, pričom:

- (a) ak $[z_1, z_2, z_3]$ je usporiadaná trojica bodov krivky, potom aj $[z_2, z_3, z_1]$ je usporiadaná trojica bodov;
- (b) ak A, B, C sú tri navzájom rôzne body krivky, potom práve jedna trojica $[A, B, C]$ alebo $[A, C, B]$ je usporiadaná trojica.

– krivku γ nazývame **súhlasne orientovaná** s parametrickým vyjadrením $z = f(t)$, ak pre každé $z_1 = f(t_1), z_2 = f(t_2), z_3 = f(t_3)$ platí $z_1 \prec z_2 \prec z_3 \Leftrightarrow t_1 < t_2 < t_3$ alebo $t_3 < t_1 < t_2$ alebo $t_2 < t_3 < t_1$;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

Nech γ je **jednoduchá uzavretá krivka**:

– krivku γ nazývame **cyklicky orientovaná**, ak je daná trojica z_1, z_2, z_3 bodov krivky γ takých, že $z_1 \prec z_2 \prec z_3$, pričom:

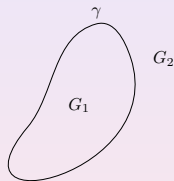
- (a) ak $[z_1, z_2, z_3]$ je usporiadaná trojica bodov krivky, potom aj $[z_2, z_3, z_1]$ je usporiadaná trojica bodov;
- (b) ak A, B, C sú tri navzájom rôzne body krivky, potom práve jedna trojica $[A, B, C]$ alebo $[A, C, B]$ je usporiadaná trojica.

– krivku γ nazývame **súhlasne orientovaná** s parametrickým vyjadrením $z = f(t)$, ak pre každé $z_1 = f(t_1), z_2 = f(t_2), z_3 = f(t_3)$ platí $z_1 \prec z_2 \prec z_3 \Leftrightarrow t_1 < t_2 < t_3$ alebo $t_3 < t_1 < t_2$ alebo $t_2 < t_3 < t_1$;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

Veta (Jordanova)

Každá jednoduchá uzavretá krivka γ rozdeľuje uzavretú Gaussovú rovinu $\mathbb{C}_\infty$ na dve jednoduché oblasti G_1 , G_2 , t.j. $\mathbb{C}_\infty \setminus [\gamma] = G_1 \cup G_2$.

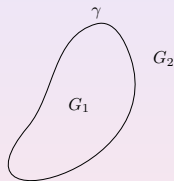

- graf $[\gamma]$ krivky γ je hranicou každej z oblastí G_1 a G_2 ;
- tú z oblastí G_1 , G_2 , ktorá neobsahuje bod ∞ , nazývame **vnútro krivky** γ , označíme $\text{Int } \gamma$;
- oblasť, ktorá obsahuje bod ∞ , nazývame **vonkajšok krivky** γ , označíme $\text{Ext } \gamma$;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

Veta (Jordanova)

Každá jednoduchá uzavretá krivka γ rozdeľuje uzavretú Gaussovú rovinu $\mathbb{C}_\infty$ na dve jednoduché oblasti G_1 , G_2 , t.j. $\mathbb{C}_\infty \setminus [\gamma] = G_1 \cup G_2$.

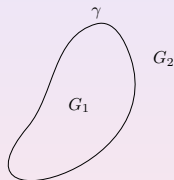

- graf $[\gamma]$ krivky γ je hranicou každej z oblastí G_1 a G_2 ;
- tú z oblastí G_1 , G_2 , ktorá neobsahuje bod ∞ , nazývame vnútro krivky γ , označíme $\text{Int } \gamma$;
- oblasť, ktorá obsahuje bod ∞ , nazývame vonkajšok krivky γ , označíme $\text{Ext } \gamma$;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

Veta (Jordanova)

Každá jednoduchá uzavretá krivka γ rozdeľuje uzavretú Gaussovú rovinu $\mathbb{C}_\infty$ na dve jednoduché oblasti G_1 , G_2 , t.j. $\mathbb{C}_\infty \setminus [\gamma] = G_1 \cup G_2$.

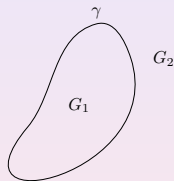

- graf $[\gamma]$ krivky γ je hranicou každej z oblastí G_1 a G_2 ;
- tú z oblastí G_1 , G_2 , ktorá neobsahuje bod ∞ , nazývame **vnútro krivky** γ , označíme $\text{Int } \gamma$;
- oblasť, ktorá obsahuje bod ∞ , nazývame **vonkajšok krivky** γ , označíme $\text{Ext } \gamma$;

Komplexné funkcie reálnej premennej – krivky

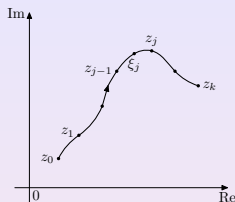
Veta (Jordanova)

Každá jednoduchá uzavretá krivka γ rozdeľuje uzavretú Gaussovú rovinu $\mathbb{C}_\infty$ na dve jednoduché oblasti G_1 , G_2 , t.j. $\mathbb{C}_\infty \setminus [\gamma] = G_1 \cup G_2$.

- graf $[\gamma]$ krivky γ je hranicou každej z oblastí G_1 a G_2 ;
- tú z oblastí G_1 , G_2 , ktorá neobsahuje bod ∞ , nazývame **vnútro krivky** γ , označíme $\text{Int } \gamma$;
- oblasť, ktorá obsahuje bod ∞ , nazývame **vonkajšok krivky** γ , označíme $\text{Ext } \gamma$;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

– nech $\gamma : z = \lambda(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$ je jednoduchá po častiach hladká orientovaná krivka (**JHO**), alebo jednoduchá uzavretá po častiach hladká cyklicky orientovaná krivka (**JUHO**)

– pre $k \in \mathbb{N}$ nech $z_0 = \lambda(a)$, $z_1, z_2, \dots, z_k = \lambda(b)$ sú body krivky γ , pričom buď $z_{j-1} \prec z_j$ alebo $z_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

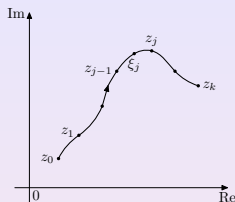
– časť krivky γ s koncovými bodmi z_{j-1}, z_j nazývame **oblúk**, označujeme $\widehat{z_{j-1}, z_j}$;

– systém D oblúkov $\widehat{z_0, z_1}, \widehat{z_1, z_2}, \dots, \widehat{z_{k-1}, z_k}$ nazývame **delenie krivky γ** ;

– reprezentant je ľubovoľný bod ξ_j oblúka $\widehat{z_{j-1}, z_j}$, t.j. buď $z_{j-1} \prec \xi_j \prec z_j$ alebo $z_j \prec \xi_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

– množinu $\Xi = \{\xi_1, \dots, \xi_k\}$ nazývame **výber reprezentantov z delenia D** ;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

– nech $\gamma : z = \lambda(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$ je jednoduchá po častiach hladká orientovaná krivka (**JHO**), alebo jednoduchá uzavretá po častiach hladká cyklicky orientovaná krivka (**JUHO**)

– pre $k \in \mathbb{N}$ nech $z_0 = \lambda(a)$, $z_1, z_2, \dots, z_k = \lambda(b)$ sú body krivky γ , pričom buď $z_{j-1} \prec z_j$ alebo $z_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

– časť krivky γ s koncovými bodmi z_{j-1}, z_j nazývame **oblúk**, označujeme $\widehat{z_{j-1}, z_j}$;

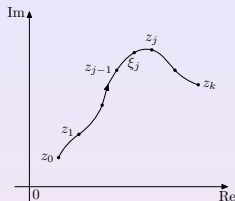
– systém D oblúkov $\widehat{z_0, z_1}, \widehat{z_1, z_2}, \dots, \widehat{z_{k-1}, z_k}$ nazývame **delenie krivky γ** ;

– reprezentant je ľubovoľný bod ξ_j oblúka $\widehat{z_{j-1}, z_j}$, t.j. buď $z_{j-1} \prec \xi_j \prec z_j$ alebo $z_j \prec \xi_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

– množinu $\Xi = \{\xi_1, \dots, \xi_k\}$ nazývame **výber reprezentantov z delenia D** ;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

– nech $\gamma : z = \lambda(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$ je jednoduchá po častiach hladká orientovaná krivka (**JHO**), alebo jednoduchá uzavretá po častiach hladká cyklicky orientovaná krivka (**JUHO**)

– pre $k \in \mathbb{N}$ nech $z_0 = \lambda(a)$, $z_1, z_2, \dots, z_k = \lambda(b)$ sú body krivky γ , pričom buď $z_{j-1} \prec z_j$ alebo $z_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

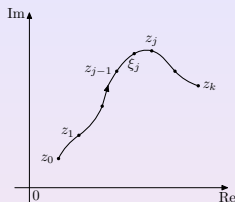
– časť krivky γ s koncovými bodmi z_{j-1}, z_j nazývame **oblúk**, označujeme $\widehat{z_{j-1}, z_j}$;

– systém D oblúkov $\widehat{z_0, z_1}, \widehat{z_1, z_2}, \dots, \widehat{z_{k-1}, z_k}$ nazývame **delenie krivky γ** ;

– **reprezentant** je ľubovoľný bod ξ_j oblúka $\widehat{z_{j-1}, z_j}$, t.j. buď $z_{j-1} \prec \xi_j \prec z_j$ alebo $z_j \prec \xi_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

– množinu $\Xi = \{\xi_1, \dots, \xi_k\}$ nazývame **výber reprezentantov z delenia D** ;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

– nech $\gamma : z = \lambda(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$ je jednoduchá po častiach hladká orientovaná krivka (**JHO**), alebo jednoduchá uzavretá po častiach hladká cyklicky orientovaná krivka (**JUHO**)

– pre $k \in \mathbb{N}$ nech $z_0 = \lambda(a)$, $z_1, z_2, \dots, z_k = \lambda(b)$ sú body krivky γ , pričom buď $z_{j-1} \prec z_j$ alebo $z_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

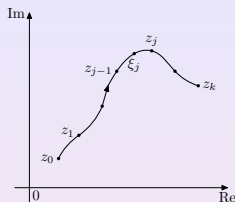
– časť krivky γ s koncovými bodmi z_{j-1}, z_j nazývame **oblúk**, označujeme $\widehat{z_{j-1}, z_j}$;

– systém D oblúkov $\widehat{z_0, z_1}, \widehat{z_1, z_2}, \dots, \widehat{z_{k-1}, z_k}$ nazývame **delenie krivky γ** ;

– **reprezentant** je ľubovoľný bod ξ_j oblúka $\widehat{z_{j-1}, z_j}$, t.j. buď $z_{j-1} \prec \xi_j \prec z_j$ alebo $z_j \prec \xi_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

– množinu $\Xi = \{\xi_1, \dots, \xi_k\}$ nazývame **výber reprezentantov z delenia D** ;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

– nech $\gamma : z = \lambda(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$ je jednoduchá po častiach hladká orientovaná krivka (**JHO**), alebo jednoduchá uzavretá po častiach hladká cyklicky orientovaná krivka (**JUHO**)

– pre $k \in \mathbb{N}$ nech $z_0 = \lambda(a)$, $z_1, z_2, \dots, z_k = \lambda(b)$ sú body krivky γ , pričom buď $z_{j-1} \prec z_j$ alebo $z_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

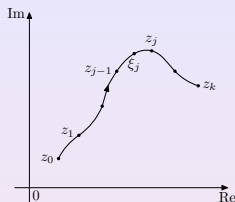
– časť krivky γ s koncovými bodmi z_{j-1}, z_j nazývame **oblúk**, označujeme $\widehat{z_{j-1}, z_j}$;

– systém D oblúkov $\widehat{z_0, z_1}, \widehat{z_1, z_2}, \dots, \widehat{z_{k-1}, z_k}$ nazývame **delenie krivky γ** ;

– **reprezentant** je ľubovoľný bod ξ_j oblúka $\widehat{z_{j-1}, z_j}$, t.j. buď $z_{j-1} \prec \xi_j \prec z_j$ alebo $z_j \prec \xi_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;

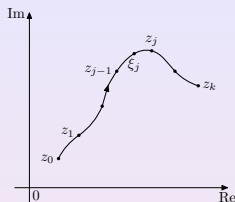
– množinu $\Xi = \{\xi_1, \dots, \xi_k\}$ nazývame **výber reprezentantov z delenia D** ;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

- nech $\gamma : z = \lambda(t)$, $t \in \langle a, b \rangle$ je jednoduchá po častiach hladká orientovaná krivka (**JHO**), alebo jednoduchá uzavretá po častiach hladká cyklicky orientovaná krivka (**JUHO**)
- pre $k \in \mathbb{N}$ nech $z_0 = \lambda(a)$, $z_1, z_2, \dots, z_k = \lambda(b)$ sú body krivky γ , pričom buď $z_{j-1} \prec z_j$ alebo $z_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;
- časť krivky γ s koncovými bodmi z_{j-1}, z_j nazývame **oblúk**, označujeme $\widehat{z_{j-1}, z_j}$;
- systém D oblúkov $\widehat{z_0, z_1}, \widehat{z_1, z_2}, \dots, \widehat{z_{k-1}, z_k}$ nazývame **delenie krivky γ** ;
- **reprezentant** je ľubovoľný bod ξ_j oblúka $\widehat{z_{j-1}, z_j}$, t.j. buď $z_{j-1} \prec \xi_j \prec z_j$ alebo $z_j \prec \xi_j \prec z_{j-1}$ pre každé $j = 1, 2, \dots, k$;
- množinu $\Xi = \{\xi_1, \dots, \xi_k\}$ nazývame **výber reprezentantov** z delenia D ;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

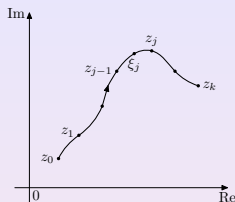

- nech funkcia f je definovaná a ohraničená na krivke γ ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D krivky γ a výberu reprezentantov Ξ je číslo

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^k f(\xi_j)(z_j - z_{j-1}), \quad \text{ak } z_{j-1} \prec z_j;$$

- číslo $\nu(D) = \max\{|z_j - z_{j-1}|; j = 1, \dots, k\}$ nazývame **norma delenia** D ;
- postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ sa nazýva **normálna**, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

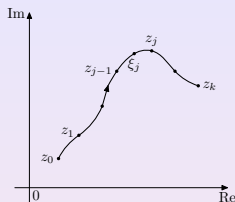

- nech funkcia f je definovaná a ohraničená na krivke γ ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D krivky γ a výberu reprezentantov Ξ je číslo

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^k f(\xi_j)(z_j - z_{j-1}), \quad \text{ak } z_{j-1} \prec z_j;$$

- číslo $\nu(D) = \max\{|z_j - z_{j-1}|; j = 1, \dots, k\}$ nazývame **norma delenia D** ;
- postupnosť delení $(D_n)_{n=1}^{\infty}$ sa nazýva **normálna**, akk $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

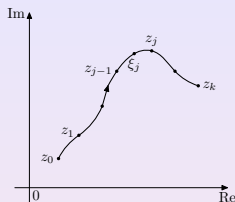

- nech funkcia f je definovaná a ohraničená na krivke γ ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D krivky γ a výberu reprezentantov Ξ je číslo

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^k f(\xi_j)(z_{j-1} - z_j), \quad \text{ak } z_j \prec z_{j-1};$$

- číslo $\nu(D) = \max\{|z_j - z_{j-1}|; j = 1, \dots, k\}$ nazývame **norma delenia D** ;
- postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ sa nazýva **normálna**, ak $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

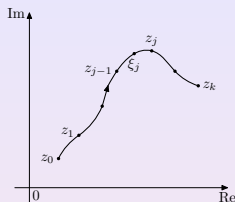
- nech funkcia f je definovaná a ohraničená na krivke γ ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D krivky γ a výberu reprezentantov Ξ je číslo

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^k f(\xi_j)(z_{j-1} - z_j), \quad \text{ak } z_j \prec z_{j-1};$$

- číslo $\nu(D) = \max\{|z_j - z_{j-1}|; j = 1, \dots, k\}$ nazývame **norma delenia D** ;
- postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ sa nazýva **normálna**, ak $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

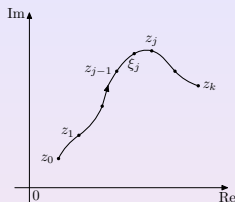

- nech funkcia f je definovaná a ohraničená na krivke γ ;
- **integrálny súčet** prislúchajúci funkcii f , deleniu D krivky γ a výberu reprezentantov Ξ je číslo

$$\mathcal{S}(f, D, \Xi) := \sum_{j=1}^k f(\xi_j)(z_{j-1} - z_j), \quad \text{ak } z_j \prec z_{j-1};$$

- číslo $\nu(D) = \max\{|z_j - z_{j-1}|; j = 1, \dots, k\}$ nazývame **norma delenia D** ;
- postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ sa nazýva **normálna**, ak $\lim_{n \rightarrow \infty} \nu(D_n) = 0$;

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

Definícia (integrál komplexnej funkcie po krivke)

Nech γ je JHO alebo JUHO a funkcia f je definovaná a ohraničená na γ . **Integrálom funkcie f na krivke γ** nazývame číslo I také, že pre každú normálnu postupnosť delení $(D_n)_1^\infty$ krivky γ a pre každý výber reprezentantov Ξ_n je

$$I = \lim_{n \rightarrow \infty} \mathcal{S}(f, D_n, \Xi_n).$$

Ak tento integrál existuje, funkciu f nazývame **integrateľná na krivke γ** .

Integrál funkcie f po krivke γ označujeme $\int_{\gamma} f(z) dz$.

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

Veta III.13

Nech γ je JHO alebo JUHO. Ak f, g sú integrovateľné na krivke γ a $c_1, c_2 \in \mathbb{C}$, tak $c_1 f + c_2 g$ je integrovateľná na krivke γ a platí

$$\int_{\gamma} [c_1 f(z) + c_2 g(z)] dz = c_1 \int_{\gamma} f(z) dz + c_2 \int_{\gamma} g(z) dz.$$

Veta III.14

Nech γ je JHO. Ak γ^* je opačne orientovaná krivka ku krivke γ , tak f je integrovateľná na krivke γ práve vtedy, keď je integrovateľná na γ^* a platí

$$\int_{\gamma^*} f(z) dz = - \int_{\gamma} f(z) dz.$$

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

Veta III.13

Nech γ je JHO alebo JUHO. Ak f, g sú integrovateľné na krivke γ a $c_1, c_2 \in \mathbb{C}$, tak $c_1 f + c_2 g$ je integrovateľná na krivke γ a platí

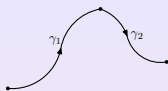
$$\int_{\gamma} [c_1 f(z) + c_2 g(z)] dz = c_1 \int_{\gamma} f(z) dz + c_2 \int_{\gamma} g(z) dz.$$

Veta III.14

Nech γ je JHO. Ak γ^* je opačne orientovaná krivka ku krivke γ , tak f je integrovateľná na krivke γ práve vtedy, keď je integrovateľná na γ^* a platí

$$\int_{\gamma^*} f(z) dz = - \int_{\gamma} f(z) dz.$$

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

– $\gamma_1: z = \lambda_1(t), t \in \langle a_1, b_1 \rangle$ a $\gamma_2: z = \lambda_2(t), t \in \langle a_2, b_2 \rangle$ sú dve neuzavreté krivky, pre ktoré platí $\lambda_1(b_1) = \lambda_2(a_2)$;

– **orientovaný súčet kriviek** γ_1, γ_2 je krivka $\gamma = \gamma_1 \oplus \gamma_2$ určená predpisom

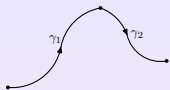
$$z = \begin{cases} \lambda_1(t), & t \in \langle a_1, b_1 \rangle, \\ \lambda_2(t - b_1 + a_2), & t \in \langle b_1, b_1 + b_2 - a_2 \rangle. \end{cases}$$

Veta III.15

Nech γ je JHO. Ak γ je orientovaný súčet kriviek γ_1 a γ_2 , tak f je integrovateľná na γ práve vtedy, keď je integrovateľná na γ_1 aj γ_2 a platí

$$\int_{\gamma} f(z) dz = \int_{\gamma_1 \oplus \gamma_2} f(z) dz = \int_{\gamma_1} f(z) dz + \int_{\gamma_2} f(z) dz.$$

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

- $\gamma_1: z = \lambda_1(t), t \in \langle a_1, b_1 \rangle$ a $\gamma_2: z = \lambda_2(t), t \in \langle a_2, b_2 \rangle$ sú dve neuzavreté krivky, pre ktoré platí $\lambda_1(b_1) = \lambda_2(a_2)$;
- **orientovaný súčet kriviek** γ_1, γ_2 je krivka $\gamma = \gamma_1 \oplus \gamma_2$ určená predpisom

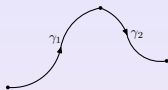
$$z = \begin{cases} \lambda_1(t), & t \in \langle a_1, b_1 \rangle, \\ \lambda_2(t - b_1 + a_2), & t \in \langle b_1, b_1 + b_2 - a_2 \rangle. \end{cases}$$

Veta III.15

Nech γ je JHO. Ak γ je orientovaný súčet kriviek γ_1 a γ_2 , tak f je integrovateľná na γ práve vtedy, keď je integrovateľná na γ_1 aj γ_2 a platí

$$\int_{\gamma} f(z) dz = \int_{\gamma_1 \oplus \gamma_2} f(z) dz = \int_{\gamma_1} f(z) dz + \int_{\gamma_2} f(z) dz.$$

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

- $\gamma_1: z = \lambda_1(t), t \in \langle a_1, b_1 \rangle$ a $\gamma_2: z = \lambda_2(t), t \in \langle a_2, b_2 \rangle$ sú dve neuzavreté krivky, pre ktoré platí $\lambda_1(b_1) = \lambda_2(a_2)$;
- **orientovaný súčet kriviek** γ_1, γ_2 je krivka $\gamma = \gamma_1 \oplus \gamma_2$ určená predpisom

$$z = \begin{cases} \lambda_1(t), & t \in \langle a_1, b_1 \rangle, \\ \lambda_2(t - b_1 + a_2), & t \in \langle b_1, b_1 + b_2 - a_2 \rangle. \end{cases}$$

Veta III.15

Nech γ je JHO. Ak γ je orientovaný súčet kriviek γ_1 a γ_2 , tak f je integrovateľná na γ práve vtedy, keď je integrovateľná na γ_1 aj γ_2 a platí

$$\int_{\gamma} f(z) dz = \int_{\gamma_1 \oplus \gamma_2} f(z) dz = \int_{\gamma_1} f(z) dz + \int_{\gamma_2} f(z) dz.$$

Integrál komplexnej funkcie komplexnej premennej

Veta III.16

Nech γ je JHO, ktorej dĺžka je L . Ak f je integrovateľná na krivke γ a $(\forall z \in \gamma) |f(z)| \leq M$, tak

$$\left| \int_{\gamma} f(z) dz \right| \leq ML.$$